

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

01.03.2021

Deres dato:

Vår ref:

2020/10189

Deres ref:

LAUKSLETTA SMÅHUS AS
Lauksundveien 139
9194 LAUKSLETTA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Berg, 77642223

Pålegg om retting av ulovlig veg, grøfter, skjæringer og steinhaug - og dispensasjon for bruk av gravemaskin til å gjennomføre rettingstiltak i Tjuvdalen landskapsvernområde i Skjervøy kommune

Vi viser til varsel om pålegg datert 25.11.2020.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark fatter følgende vedtak:

Pålegg om retting: Vi pålegger grunneier, Lauksletta Småhus AS, gnr 66 bnr 20 om retting av ulovlig veg, steinhaug, grøfter og skjæringer i Tjuvdalen landskapsvernområde, jf. natumangfoldlovens § 69 første ledd.

- Retting skal gjenopprette tidligere tilstand, slik at området framstår slik det var før de ulovlige tiltakene ble etablert (se begrunnelse for retting).
- Pålegget om retting regnes som oppfylt når vi har mottatt skriftlig melding fra grunneier om at arbeidet er utført, og Statens Naturoppsyn har kontrollert om retting er gjennomført i henhold til pålegget.

Rettingen skal skje innenfor perioden fra 1. juli 2021 til 15. september 2021.

Dispensasjon til motorferdsel for retting: Vi innvilger dispensasjon for bruk av gravemaskin til retting av tiltak i Tjuvdalen landskapsvernområde, jf. naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:

- Den motoriserte ferdselen gjennomføres ved at:
 - a) bruk av gravemaskinen begrenses til området kun der det kreves retting av tiltak
 - b) tiltakshaver begynner rettingen av ulovlige tiltak øverst i det berørte området
 - c) rettingen skjer mens tiltakshaver arbeider seg gradvis nedover og ut av verneområdet
- Gravemaskinen må være rengjort på forhånd, slik at de ikke kan spre fremmede uønskede arter inn i naturreservatet.
- All motorisert ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt slik at den ikke skader mennesker eller miljø.
- Dispensasjonen gjelder fra 1. juli 2021 til 15. september 2021. Det må være lite avrenning og oppholdsvær når rettingen foretas.

Forhåndsvarsel om tvangsmulkt dersom pålegget ikke er gjennomført innen fristen 15. september 2021, jf. forvaltningslovens §16:

- Tvangsmulkt starter å løpe den 16. september 2021 dersom retting i henhold til pålegget ikke er gjennomført innen fristen.
- Tvangsmulkt fastsettes til kr. 50 000,- som påløper etter at fristen for gjennomføring er oversittet.
- Frist til å gi uttalelse til forhåndsvarselet om tvangsmulkt settes til 22 mars 2021.

Vedtaket med pålegg om retting og dispensasjon til motorisert ferdsel kan ifølge forvaltningslovens §§28 og 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker.

Bakgrunn

Den 4. juni 2019 var Statens naturoppsyn på befaring og avdekket at det var anlagt en ny vannkum ca. 75 meter innenfor vernegrensen. Betongkummen er gravd ned i bakken og det er brukt store maskiner. For kjøringen er det anlagt en form for anleggsvei helt opp til vannkummen. Nedenfor ser dere bilder fra denne befaringen.

Den 1. oktober 2020 gjennomførte statsforvalterens miljøavdeling en befaring sammen med tiltakshaver. Hensikten med befaringen var å få vurdert skadene på verneområdet og drøfte oppretting med tiltakshaver. Tiltakshaver opplyste at vannkummen ble etablert for å gi vannforsyning til ny boligmasse som er oppført nedenfor fylkesvegen.

Den 25. november 2021 ble det sendt et varsel om pålegg om retting av tiltak i Tjuvdalen landskapsvernområde i Skjervøy kommune.

Rettslig grunnlag:

til Tjuvdalen landskapsvernområde:

Tjuvdalen landskapsvernområde ble vernet den 04.06.2004. Formålet med vernet er å bevare et naturlandskap med en formrik og tydelig kvartærgeologisk lokalitet som gir dokumentasjon av isens tilbaketrekning i dette området ved slutten av siste istid.

Følgende bestemmelser er relevant for denne saken:

- Generelt er det forbudt med tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter jf. verneforskriftens §3. Som eksempel er det blant annet nevnt bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og planering av masse. Opplistingen er ikke uttømmende. Statsforvalteren avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må anses å endre landskapets art eller karakter vesentlig.
- Motorferdsel på land og i ferskvann, jf. verneforskriftens §3.
- Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende vannkummer, vannledninger og andre anlegg.

for retting:

Naturmangfoldlovens kap. IX har bestemmelser om håndheving og sanksjoner, deriblant § 69 om retting og avbøtende tiltak, § 71 om direkte gjennomføring, og § 73 om tvangsmulkt. Statsforvalteren har fått delegert myndighet etter naturmangfoldloven §§ 69-73.

Naturmangfoldloven § 69 gir hjemmel til å pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven. Den som har overtrådt loven skal sette i verk tiltak for å forhindre forringelse av naturmangfoldet. Dersom forringelse av naturmangfoldet allerede har skjedd, gjelder plikten gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfold, ved bl.a. rydding, planering eller andre egnede tiltak. Tiltak som i seg selv kan medføre miljøforringelse av noen betydning, skal bare iverksettes etter samtykke av myndigheten eller pålegg.

for dispensasjon:

Naturmangfoldlovens §48 (dispensasjon fra vernevedtak) sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

for tvangsmulkt:

For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av naturmangfoldloven blir gjennomført, kan myndigheten fatte vedtak om tvangsmulkt, jf § 73. Dersom et eventuelt pålegg ikke blir etterkommet av den ansvarlige, kan myndigheten etter naturmangfoldloven sørge for å iverksette tiltakene, jf. § 71. Utgiftene i den forbindelse kan kreves dekket av den ansvarlige.

Statsforvalterens vurdering:

Statsforvalteren krever ikke retting når det gjelder etableringen av den nye vannkummen. Den nye vannkummen erstatter en eldre vannkum bygd av trematerialer, er plassert litt annerledes og har større kapasitet ettersom den leverer vann til flere husstander. Vår vurdering er knyttet til hvordan landskapet skal gjenopprettes der det har skjedd inngrep ved etablering av den nye vannkummen. Det aktuelle området ligger nært inntil en mektig morenerygg som er en vesentlig del av Tjuvdalen landskapsvernområde.

Begrunnelse for retting:

Statsforvalteren krever retting i området omkring vannkummen og der det er etablert veg, grøfter og skjæringer.

Området ved vannkummen:

Ved vannkummen er det gravd mye og etablert en stor steinhaug. Tiltak:

- Steinblokkene må fordeles i området omkring kummen (Se bilde). Grav noen forsenkninger/groper slik at enkelt steinblokker kommer litt ned i terrenget. Arronder rundt blokkene.

Grønn sirkel viser haugen med steinblokker. Oransje sirkel viser området der steinblokkene kan fordeles.

- Noen steiner etableres nært selve vannkummen for å dempe inntrykket av kummen i landskapet.
- Det må sikres tilstrekkelig avstand mellom steinblokkene slik at det gir egnet «mikroklima» for ny vegetasjon mellom blokkene.
- Området fremstår hardt pakket. Dere må røre litt opp (harver) i overflatedekket slik at det blir enklere å få til naturlig vegetering.
- Det må strøs et lett lag med jord inn mot - og mellom steinblokkene for å lage grobunn for naturlig vegetasjon. Denne jorda må tas fra skjæringer og forsenkningen (se nedenfor om veg, grøfter og skjæringer).

Veg, grøfter og skjæringer:

Området nedenfor vannkummen har et tydelig «vegpreget» med grøfter og skjæringer. Vegpreget må dempes innenfor verneområdet. Tiltak:

- I området der det er bløtt (se bilde nedenfor) må det etableres en forsenkning (dvs. ikke grøft) i terrenget ned mot elva. Dybden på forsenkningen kan være opp til 0,5 meter. Vann som kommer opp fra grunnen litt lengre opp vil da sige nedover mot elva. Her er det viktig at

massene legges løst. I tillegg får en brutt opp «vegpreget» som er etablert i området.

Oransje sirkel viser der det må lages en forsenkning i terrenget.

- Grøfter langs vegen må fylles igjen, helt ned til vernegrensen. Vernegrensen sammenfaller med høyspentledningen (se kart).

Grønn strek viser vernegrensen.

- Fyllmasse tas av skjæringene som er etablert ned mot elva evt. i forsenkningen. Disse dras opp og legges løst opp i grøfta og et stykke oppover skjæringene som går ned i grøfta. Dette gjennomføres mens man gradvis arbeider seg ut av verneområdet.

Oransje sirkler viser omtrentlig hvor det kan hentes masser for å fylle grøftene og inn mot skjæringene.

- Der grunnen er hardt pakket må dere røre (harver) litt i overflatedekket for at det blir enklere å få til naturlig revegetering. I tillegg bør det strøs et lite lag med jord som tas fra skjæringer mot elva og forsenkningen.

Det er svært viktig at de nærliggende urørte områdene brukes som referanse når dere arbeider med å rette opp skadene som er påført vegetasjonen. I tillegg er det viktig at masser inkludert jord legges løst for at vann lettere skal kunne fordele seg i massene. På denne måten vil en unngå erosjon på grunn av bekker. Maskinfører må ha god kompetanse til å gjennomføre slikt arbeid. Vi ber dere derfor å vurdere om det er hensiktsmessig å leie inn maskinførere med kompetanse tilsvarende «grønt kurs». Informasjon om tilbakeføring av natur og revegetering, samt informasjon om «grønt kurs» finner dere på følgende link: <https://www.nina.no/V%C3%A5re-fagomr%C3%A5der/Naturrestaurering/Hjerkinn-naturrestaurering>

Retting må gjennomføres i perioden 1. juli til 15 september 2021 når det er egnet klima dvs. lite avrenning og oppholdsvær.

Begrunnelse for dispensasjon:

I dette tilfellet vil retting innebære å tilbakeføre landskapet, deriblant fylle igjen grøfter, arrondere skjæringer og flytte på jord, grus og steinblokker. Graving og motorisert ferdsel er forbudt i naturreservatet. Vernebestemmelsene gjelder også ved retting.

Kunnskapsgrunnlaget (jf. §8 i naturmangfoldloven) mener vi er tilstrekkelig for å ta stilling til bruk av gravemaskin for å rette opp skadene som er påført verneområdet. Det aktuelle området for motorisert ferdsel er allerede sterkt påvirket av de ulovlige tiltakene.

Til å gjennomføre retting gis dere dispensasjon fra verneforskriften. På vår felles befaring vurderte vi hvordan retting kan gjennomføres. Vi ble enig om at det mest hensiktsmessig å starte rettingen

øverst ved vannkummen og så jobbe seg gradvis nedover og til slutt ut av verneområdet. Den motoriserte ferdselen avgrenses til de områder som allerede er skadet av de ulovlige tiltakene. På denne måten vil behovet for motoriserte ferdsel i naturreservatet bli minimert. Retting skal utføres i perioden fra 1 juli til 15 september. Det må være lite avrenning og oppholdsvær når rettingen foretas. Vi krever også at dere benytter gravemaskin som er tilstrekkelig rengjorte på forhånd, slik at det ikke spres fremmede uønskede arter inn i naturreservatet (jf. naturmangfoldlovens krav om miljøforsvarlige teknikker i § 12).

Vilkårene sikrer at den motoriserte ferdselen ikke gir vesentlige negativ påvirkning av verneformål og verneverdier i Tjuvdalen landskapsvernområde (jf. § 48 i naturmangfoldloven).

Rapportering og kontroll:

Pålegget om retting regnes som oppfylt når vi har mottatt skriftlig melding om at arbeidet er utført. Statens naturoppsyn vil bli bedt om å gjennomføre befaringskontroll for å se om rettingen er gjennomført i henhold til pålegget, etter at fristen for retting har gått ut.

Forhåndsvarsel om tvangsmulkt:

Sammen med pålegget om retting varsler vi om tvangsmulkt som vil påløpe hvis retting i henhold til pålegget ikke er gjort innen fristen. Ifølge naturmangfoldlovens §71 begynner tvangsmulkten å løpe dersom den ansvarlige oversitter fristen for retting.

Klage:

Vedtaket med pålegg om retting, og vedtaket om dispensasjon til motorisert ferdsel i den forbindelse, kan ifølge forvaltningsloven §§28 og 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker. En eventuell klage med begrunnelse sendes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Dere har rett til å gjøre dere kjent med sakens dokumenter, jf. forvaltningslovens §18 og 19.

Ettersom rettingen kreves rettet før en evt. klage kan realitetsbehandles har mottaker rett til oppsittende virkning dvs. be om at gjennomføringen utsettes, jf. forvaltningslovens §42.

Med hilsen

Heidi-Marie Gabler (e.f.)
seksjonsleder

Inge Berg
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SKJERVØY KOMMUNE	Postboks 145	9189	SKJERVØY
MILJØDIREKTORATET	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM